

Sm.

Näbo kd.

Härlunda sm.

Köpt. av Bengt Söderberg, 1930.

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

2660

Glossor.

Vid all slags
slitker ska de lämna
måga skräv kvar till
glossor. "Nu tar inte hon det,
så gör väl fåglarna det", brukade
de säga. Likadant
brukade de göra, när de
plockade in äpplena om
hästen. Då lät de måga
sitka kvar, som skulle

Glossor.

vara åt glosor. Och det
står förresten i Bibeln, att
~~de~~ en inte skall skärda
all frukten utan låta nå-
got vara kvar.

22

2660

LUND UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Åstrada - Bengta.

Vi hade många kor
därhemma som kalvade och
allt gick bra, men när jag
skulle lägga på dem, så dog
de den ene efter den andre.
Vanligtvis blev de bara 2-3
dagar gamla. Sen ett slag
hade vi tre kor, som skulle
kalva efter varandra. Då sa
min bror, Marni, att han

Åstrada - Bengta

skulle fara till Iskrada - Branta
och fråga henne, hur det
kom sig, att kalvarna dog
den ene efter den andre. De
ville inte att han skulle
resa men lovade för ändå.

Den Branta hade fått reda
på, hur det förhöll sig, svar-
gade honom: "Känt är
det, att människor har gjort
det. Fördärva kan de, men
och göra något för att de
inte till." Och så gav han
honom en slagg rökelse, som
vi skulle röka med i lägen-
den. Och så skulle vi lyfta
kalven ut genom det norra-
sta fönstret i hyggningen och
ge honom ett namn. Jag

Y. 4

2660

LUND UNIVERSITY
FOLKMINNESARKIV

minns det där så väl. Det var
en kvigga och vi kallade
honom Kraka.

2660

Sen sa Bengta oss att
om vi ville ha reda på den
det var, som hade skämt
lägarden, skulle vi ha en
flaska med mjölk med oss
tre söndagar i rad: kyr-
kan. Och sen skulle vi ko-
ka en krus av vis slas
fruktbarande bröd. Då skal-
le han vara frugen att
bekänna. — Men far
lät oss inte göra det, för då
var ju allsammans rik-
tigt nu bra igen. Alla
tre kalvarna levde.

hotta.

6. 6

2660

Svarthoustbök.

Svarthoustbök.

Det var en
fiume, som gick ikring
här järn, som hade en
Svarthoustbök. En gång
låg han här hos oss
över vatten. När han
gick ut åt la på en
krallen, glödde han sin
väska med Svarthoust-
boken i rummet i köket

Men vi vågade inte peka åt
väst en gång. Men fram-
på kvällen kom han in
och hämtade sin väska.

7. 7

2660

Charlotta Larsson
Ståthult.

8. 8

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2660

Lite bråla ly' om min far
farfar.

Hon dog 1800, och
då var hon 96 år. Hon
skulle vara undantagsman-
na på gården där hemma,
för farfar hade fast ut undan-
kast åt henne, men när
sen far övertog gården,
hade hon hos honom. Fast
hon hade sitt huskall för
sig. Då var far bara 24

är nu mer ändå yngre.
Hon var bara 20, när ~~de~~ jag
föddes, så vi kunde oss så
gott som jämåriga. ~~Käring-~~
~~en brukade koka sig~~ När
mina farfräldrar lämnade
gården, när far överlag den,
så skod käringen och låter-
de hon grät och lorrade sig
med en träska i ansiktet.
Det var bara på spektä-
ket jöns, för de hade
aldrig kunnat dra jämt
bägge gumorna.

Käringen brukade
koka sig lite lett korn-
kaffe på morgnarna. Och
där så far till henne. Vi

ska inte boka sånt & där
leta konkaffe, färmor. När
jag kommer åt slän, ska
jag köpa lite redigt kaffe
åt er. Men det var inte
så gott om kaffe på den
tiden, så de precis hade
allmänt på landet. Utan
när far kom till stora köpte
han lite rätt kaffe åt far-
mor och gav henne. Morron
därpå var källingen uppe
lidigt och hälsade ut bönorna
på en liten kringlestol (rund
stol) och försökte slå sönder
bönorna. Men det gick dåligt,
för hon hade ju inte bränt
det, så till slut gav hon sig

lill att koka dom som de var.
om det smakade ju inget
vidare, så hon blev arg om
hon var i en kopp te för om
sai: "Tycker vi — hon sai vi
litt både för om mer ändå de
var så unga — "det är viktigt
att koka säm & kaffe. Heil gam-
malt folk. Det har vi bara
gjort för att slöja med mig.
Men jag ska slå ut det och det
på slunden". Fast då sa mer
att henne, att hon skulle slå
koffet i en kopp, så skulle
hon slå ut det åt henne.
Vi ser koka mer koffet
om brände det, om det var
det bästa kaffe hon någonsin

11.1
2660

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

har druckit, påskod hon.

132

Kärningen brodde, att
det var bra i alla krokgiga
kåppar, så hon lodes aldrig
skä sig på såna, som det
var en självmordens kruska
på. Vi hade ena pica
hemma, som bröt en
sån krogig kåpp åt henne.
- "Här får vi jammor lita
att ha en skö er på, när
vi ska ut på huset", så pi-
gan var satte kåppen i en
hörn där. Men hon lag
eldkången och föste ut
kåppen utifrån dörren. Sen

2660

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

han drängarna in i en igen,
så Lill de kunde, så grannan
var så förskrämd. Men till
slut så far, att han skulle
hjälpa henne av med kår-
pen och satte i en
en brasa i spisen. Råring-
en såg bredvid och såg på,
hur han brann upp. Rätt som
det var smalt det till, så
vedkärna hoppade i kring och
fannor ramlade av stelen
och blev liggandes, så de fick
bära in henne i sängen. Då
hade drängarna kommit hem
i kryckan för att skrämme
henne, fast det visste inte
far. "Ser ni, att det var kall

1312

2660

LIBRIS UNIVERSITETET
FOLKSHJÄLPEN

i kappen ändå, så grunna
när hon vaknade till. Hon
låg bara ett par timmar,
sen var hon uppe och bra
igen.

144
2660

—
Tre år innan hon dog
blev hon en dag alldeles ifrån
sig, för hon inte hade någon
likkista. Då gick far och köp-
ade henne en, men han fick
inte måla henne utan hon
skulle vara omålad. "Den som
målar mi kista den ska jag
kräva ihjäl," sa hon. Och
när hon sen dog, skulle far
slyra om att hon blev målad,
men det var ingen som hö-
rdes det, för de hade ju hört

vad karingen sagt, utan för
fick själv ställa sig och måla
den.

155
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2660

En gång skulle hon gå
till grannstugan och dit är
det väl inte mer än en
halv kilometer. Då lag hon
med sig börevälling i en
kennstap och lite plaska-
soppa i en träask och
ett stycke bröd. När hon
var kommen halvvägs satte
hon sig på en sten och åt
upp matsäcken. Ja, för såg
det. Ja han förde efter henne,
ja han var rädd för Guren,
som vi hade där i hagen,
att han skulle stänga hen-

ne.

1610

Hon brukade tala om skördegille
hur dant de hade det, när
hon var grebb. Då hade de
skördegille och de som kunde
spela hade med sig sina
spel. När de skulle hem
och äta, gick de i en lång
rad med spellemännera
fört och hoppade och sjöng:
"Kanske kommer vi för snart,
kanske kommer vi för snart."

2660

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Hon gick alltid klädd Kläddrätt
bara i en god vadmal-
skjort utom på söndagen, och sen
ingenting mer och så gick
de väl klädda alla förr

i Liden. Hon sa: att Per - sä
^{här} farfar - hade haft en
smäll kvinna. En gång när
han var på väg i en gård,
spände hon själva för två
hästar och körde efter. När
de körde hem åsregnade det
och då lag hon av sig kjolen
och låg över honom, för att han
inte skulle bli blöt, och gick
bredvid och körde i Lilla
Säcken.

—
Lubben och kärningen
bodde på Bromåla och en
gång de hade brytegilje
då fick de koka rovor, dop-
pade i honung till mellan-
mål. Och då var Lilla - sä

177

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2660

hetie hon baslugrimma, (d. v. s.
den som har ut hören ur
basnan.) Och hon var svart
som en solare över hela
ansiktet, som hon hade ättil
huvuden.

1818

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESBOK

2660

Slakteru.

Under slaktertiden
brukade de gå upp vid
soluppgången, så de kunde
börja slå klockan 3. Det var
då inte jirigare än han var
belåten, om korparna hade
ätit, så de kunde börja
arbeta klockan 6, men det
var nämligen ovanligt, för
överallt annars började de

Slakteru.

28⁰LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2660

som sagt klockan 3. Då åt
de frukost och till det
brukade de ha söt mjölk
knyrod med lockna (fil-
bunke) och smör och bröd
och spekepläsk.

Sen gick vällingklockan
klockan nio. Då hade de
frött $1\frac{1}{2}$ linnar, den halve
kall att äta på och den andre
kall att vila. Till då var
fick de soppa, kilsoppa
eller ärtsoppa och sagel
och bröd.

Klockan ett var det middag.
Då fick de potatis och sagel
med sås eller soppa till
det. Och så bröd.

Vid fyra-, femtiden var

2/21

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNERARKIV

2060

det merafton. Vid den tiden
bar de ut handmatat
med ost på lilla dom ute
på gården.

Kvällen mat fick de, sen de
hade slutat för den. Nu
det var inte jörän i sola-
gängen, för så länge fick
de hålla på den tiden. Till
kvällen mat hade de samma
mat som vid frukost.

Det var en vanlig mat-
vordsregel, att folket skulle
ha mat var fjärde timme

22²²LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2660

Brytegille.

De gick ikring
sin sina grannar och vän-
ner och höjde med dem, och
de ville komma och hjälpa
sin med att bryta hören. Och
det var ju mest ungdom som
kom. De brukade komma
vid middags tiden och då
skulle de ha stenkakor i
första målet. Stenkakorna dop-
pade de i mjölkadoppa eller

Brytegille.

2323

2660

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

om det skulle vara riktigt
bra i äggadoppa. Om sen
gick de åt bastun och
arbetade. Frampå aftonen
kom de ner till dom med
mellanmål. Det brukade
vara urostoppankaka och
bröd-och så lite. Dricka men
aldrig kaffe. Då gjordes det
handmatar med en bit
bröd under om pannkaka
över. Matarna lå vi i ett
rissel om bar ner till bastun.
Om sen gick far ner till
dom med brännvin.

När de sen hade
gjort ifrån sig på kvällen
hade de kalas. Då fick

De vil' en gröt av konnympen,
koket på mjölk och kräpära-
välling (kräpära = pöron. jord-
pära = potatis). De kalla' &
väl fruktsoppa nu för ti-
den. Nu seru blev det dans
och lek. Lilla solen kom
upp.

24²⁴

2660

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV